

Комунальний заклад "Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач"
Запорізької обласної ради

Ярмарок українських звичаїв

(методичні поради)

м. Запоріжжя
2014

Український народ протягом багатьох віків витворював особливі звичаї і вірування, які несуть в собі моральні, духовні цінності і мають велике значення для сучасної системи навчання: тут закладена мудра народна філософія, моральні заповіді, норми поведінки.

Завдання бібліотек для дітей – пробуджувати у читачів бажання вивчати і пам'ятати народні традиції і звичаї, виховувати у них повагу до народних скарбів, бережливе ставлення до них.

Цьому в значній мірі сприятимуть **години народознавства** на різноманітні теми, які всебічно розкривають поняття народознавства. Серед них можуть бути такі: "Звичаї і традиції українського народу", "Обереги пам'яті", "Українські вишиванки наче райдуги світанки", "Душа на полотні", "Хата моя, біла хата", "У нашої пісні тривожне лице, душа її кров'ю полита", "Український рік у народних звичаях", "Родинні свята і обряди", "Батьківська криниця", "Традиції народних ремесел", "Спадщина роду", "Заспіваймо пісню веселеньку", "Пісню! Ти дзеркало душі країни та народу", "Скарби душі народної" і інші.

Цікаво можна провести **народознавче свято "Ми українці"**

Оберіть двох ведучих, які будуть спілкуватися з присутніми, а головним розпорядником має бути бібліотекар.

Перша ведуча: Українські традиції... Ми часто вимовляємо це словосполучення, але рідко замислюємося над його істинним значенням. А воно означає, в першу чергу, спосіб життя певного народу, спосіб його мислення, спосіб осягнення світу. Дехто каже, що світ сьогодні надто динамічний, він глобалізується, стираючи при цьому національні ознаки. Однак це неправда.

Українські традиції увійшли у плоть і кров наших звичаїв, і тепер ми собі не уявляємо Різдва Христового без куті, як символу урожаю і достатку, Великодня – без писанки, символу народження весняного Сонця, Трійці – без клечання, навіть називаємо це свято "зеленими святами", Івана Купала – свята з усіма староукраїнськими атрибутами.

Друга ведуча: Українська культура була б дуже бідною без усної народної творчості. Багатий і різноманітний фольклор нашого народу – це мелодійні пісні та думи, барвисті коломийки, щирі колядки, щедрівки, фантастичний світ казок, відгомін далеких подій у легендах та переказах.

Із покоління в покоління, як найбільшу коштовність, як зброю і плуг, як хліб і вогонь, передавали українці перлини своєї усної народної творчості. Часи багатого фольклору на нашій землі є складовою частиною української національної культури.

А ще український народ дуже любить жартувати. Так давайте і ми пожартуємо і розіграємо завчасно підготовлені вами сценки. *(Діти розігрують сценки)*

1-й читач: - Не тягни kota за хвіст!

2-й читач: - Я не тягну, я тільки за хвіст тримаю, він сам тягне.

1-й читач: - Павлику! Ти сьогодні не йдеш до школи? – спитав батько сина, помітивши, що той не збирається.

2-й читач: - Ні.

1-й читач: - Чому?

2-й читач: - Вчителька просила, щоб сьогодні пішли ви.

1-й читач: - А як тебе звать?

2-й читач: - Михайло.

1-й читач: - А робити хоч?

2-й читач: - Нехай-но.

1-й читач: - А борщу?

2-й читач: - Не хочу.
1-й читач: - А пирога?
2-й читач: - Хоч би й два

1-й читач: - Ой, кумо, зима люта буде.
2-й читач: - Невже?
1-й читач: - Страшенні морози будуть!
2-й читач: - Та ну?
1-й читач: - Так буде холодно, що аж ну...
2-й читач: - А ти звідки знаєш?
1-й читач: - Бо у мене кожуха нема!

1-й читач: - Давно це було. Питає учитель панського сина: "Скільки буде 2 і 2?"
2-й читач: - Три, пане вчителю.
1-й читач: - Як це три?
2-й читач: - Ну три с половиною.
1-й читач: - Як я бачу, то цілком ти дурень.
2-й читач: - Ну чотири.
1-й читач: - То чому ти відразу не сказав?
2-й читач: - А хіба можна відразу дати чотири, не поторгувавшись?

1-й читач: - Нащо чобітки одягаєш?
2-й читач: - Я в них на вулицю піду.
1-й читач: - Але ж грязюки там нема...
2-й читач: - Нічого, я її знайду.

1-й читач: (*сердито*) - Ти що там, шибенику, робиш?
2-й читач: - Та упало ваше яблуко, то я його назад вішаю.

1-й читач: - Мамо, я став у калюжу?
2-й читач: - Як? У нових штанцях?
1-й читач: - Все сталося так швидко, що я не встиг їх зняти.

1-й читач: - Дивись, Юро, он сидить горобець і синиця. Вгадай, котра з них синиця?
2-й читач: - А чому ж ні. Та, що сидить біля горобця.

1-й читач: - А ось послухайте, що я сьогодні бачив. Їхав дядько поганою конячкою, а вона й зупинилась. Тоді дядько сам запрягся, а конячку прив'язав до воза та й каже: "Не хотіла їхати то йди".

2-й читач: - А ось учора було таке.
Ішов Гриць з вечорниць вночі слободою –
Сидить сова на воротах, крутить головою.
Він, сердега, як побачив, та через городи.
Заплутався в бур'яні та й нароби шкоди.

1-й читач: - На селі в нас густо хати, вітер не повіє.
Сама мати ложки мис, а дочка не вмис.

2-й читач: - А я вам розповім про діда.

Дід приїхав до села, ходить по столиці.

Має гроші, не мина жодної крамниці.

Попросив він: "Покажіть кухлик, той що з краю".

Продавщиця: "Што? Чего? Я не розумію!"

"Кухлик, люба, покажіть, той, що збоку смужка".

"Да какой же кухлик здесь, если это кружка".

Дід у руки кухлик взяв і нахилив брови.

"В Україні живите й не знаєте мови?"

Продавщиця теж була гостра і бідова.

"У меня есть свой язык, ни к чему мне мова".

І сказав їй мудрий дід: "Цим пишатися не слід.

То як раз така біда в моєї корови.

Має, бідна, язика і не знає мови".

Перша ведуча: Ви знаєте, що за радянських часів велася активна пропаганда всього, що пов'язано з релігією і тому багато народних прикмет вважалися забобонами. Давайте спробуємо знайти серед них ті, які не мають жодних шансів справдитися в житті. Це буде легко зробити, бо забобонами ми будемо вважати лише ті прикмети, які не справдилися жодного разу. Якщо ж прикмета все-таки "спрацює", нехай навіть один раз, то вченим варто взятися за її дослідження.

Проводиться гра "Забобони справджуються"

- Коли свербить ліва долоня? – *Будуть гроші.*
- Коли хтось перейде дорогу з порожніми відрами? – *Не пощастить.*
- Чорний кіт дорогу перебіжить? – *На лихо.*
- Пугач в ночі на подвір'ї гукає? – *На біду.*
- Якщо знайдеш п'ятипелюсткову квіточку бузку? – *Буде щастя.*
- Ніс свербить? – *На могорич або на бійку.*

На кожен забобон діти мають відповісти, справджується він чи ні.

Друга ведуча: Наші предки вміли собі давати раду з усілякою нечистю. Це не про відьом і чаклунів йдеться. Я лише хочу вам нагадати про ужиткову магію, яку практикували ваші прабабусі і прадіди. Це магія, в основі якої лежить біоенергетика. Всі так звані магичні дії мають наукове пояснення, хоча наука до них поки що не дібралася

Проводиться народознавча вікторина "Ужиткова магія та біоенергетика"

- Жінка кладе коцюбу і лопату навхрест перед порогом. Що це означає? (*Так наші предки намагалися захиститися від громовиці і ударів блискавки*).
- Жінка посипає свяченим маком стежку і периметр хати. Для чого? (*Свячений мак був перепоною для відьом та усілякої іншої нечистої сили*).
- При згадці про якусь нечисту силу ми зазвичай плюємо через ліве плече і кажемо: "Цур тобі, пек тобі!". Чому? (*За народними повір'ями нечиста сила стоїть у людини за лівим плечем, і всяка нечисть страшенно не любить, коли на неї плюють*).

Перша ведуча: Розповідаючи про свої життєві здобутки і радості, ми часто стукаємо по дереву, щоб не наврочити. Можливо, це пов'язано з культом живої природи, адже на думку наших пращурів, дерева володіли магічними властивостями.

Коли людині насниться поганий сон з четверга на п'ятницю, старші люди радять наговорити його на воду. Найімовірніше, це пов'язано зі здатністю води зберігати і передавати отриману інформацію.

Одним із способів знімати "вроки" було обкурювання постраждалого димом. Наші предки вірили, що вогонь, вода, земля і повітря наділені магічними властивостями. А вогонь серед них – наймогутніший.

Друга ведуча: У народній свідомості магія та істоти з іншого світу не були чимось надзвичайним. Наші предки навіть виробили певні правила, яких потрібно дотримуватися, щоб не потрапити у халепу при зустрічі з такими істотами.

Проводиться інтелектуальна гра "Вгадай чарівну істоту"

Перша ведуча: Зараз ми будемо зачитувати короткі характеристики різних сил, а ви спробуйте відгадати про кого йдеться.

- Дівчині дуже небезпечно підбирати на дорозі якісь дрібнички, загублені невідомо ким: персні, хустинки, гребінці тощо. Чому? Про кого йдеться? Хто може підкидати ці предмети? (*Перелесник*).

- Коли повертаєшся пізно ввечері звідкілясь, будь уважним, бо можеш потрапити у халепу і опинитися у незнайомому місці за багато кілометрів від дому. Хто з тобою може так пожартувати? (*Блуд*).

- Якщо опівночі до дівчини прийде гарний хлопець і запросить погуляти з ним. Чи варто дівчині приймати запрошення? Хто цей хлопець? (*Дідько*).

- Вони схожі на дівчат, але мають дуже блідну шкіру. Частенько сидять на деревах і просять у жінок та дівчат полотна на намітку чи сорочку. Про кого йдеться? (*Про русалок*).

- Велетенського зросту, ходить горами і ловить мавок, яких смажить на вогні і їсть. Хто це? (*Чугайстер*).

- Йому залишають на горіщі блюдце з молоком. Кажуть, що він приносить удачу, якщо його не сердити і всіляко йому догоджати. Хто це? (*Домовик*).

Друга ведуча: Дуже давнім та розповсюдженим видом народної творчості є загадки (від слова "гадати" - думати, розмірковувати). Загадування і відгадування загадок було однією з форм народних розваг, засобом тренування розуму, пам'яті і кмітливості як дітей, так і дорослих. Тож, увага!

Конкурс для кмітливих "Відгадай загадку"

1. Нас не було – воно було, нас не буде – воно буде. Ніхто ні в кого його не бачив, а в кожного воно є. (*Ім'я*)

2. Що біжить без опочинку, не стає ні на хвилинку. Не старіє, не вмирає, а все лічить, забирає. (*Час*)

3. Прожив дід шістьдесят років, справляв іменини п'ятнадцять раз. І жодного разу не пропустив своїх іменин за все життя. Чи може таке бути? (*Може, якщо дід народився 29 лютого*)

4. Ходить, ходить, а в хату не заходить? (*Двері*)
5. Підсмикане, підтикане, всю хату збігало, під припічком сховалося? (*Віник*)
6. Що то за постіль, що висить на стелі? (*Колиска*)
7. Людей годую, сама голодна. Часом гаряча, часом холодна. (*Ложка й тарілка*)
8. Маю чотири ноги, ще й чотири роги. В полотно мене вбирають, їсти й пити заставляють. (*Стіл*)
9. Маю рот і одне вушко. Хто я такий? Вгадай. (*Кухоль*)
10. Один лле, другий п'є, третій підростає. (*Доц, Земля, Пшениця*)
11. Розстелю рогіжку, насиплю горішків, покладу окраєць хліба. (*Небо, Зорі, Місяць*).

Пізнавальний калейдоскоп "Батьківські обереги"

Організатором і розпорядником заходу має бути бібліотекар, а допомагатимуть йому ведучі – учні, кількість яких відзначить бібліотекар.

Бібліотекар: Шановні друзі! Сьогодні ми познайомимося з кількома оберегами давності, з якими пов'язано багато інших оберегів. Перший з них – це хата.

Хата – це назва житлової споруди. Поряд з цією назвою побутувала назва "хижа", "хапуга". Українська хата пройшла багатотисячолетній шлях розвитку.

1-й читач: Головне місце в хаті займала українська піч. По діагоналі від печі влаштували народний кут, де розміщували ікони, прикрашені тканими або вишиваними рушниками. Перед іконами ставили лампадку, під іконами – стіл, понад задньою стіною якого розміщували дерев'яну лаву, а з зовнішнього боку – маленький переносний ослінчик. Між піччю і припічком був дерев'яний настил на дерев'яних стовпчиках, удень він використовувався для хатніх робіт, а вночі слугував спальним місцем.

2-й читач: Для зберігання посуду використовували мисник. Мисник – це дерев'яна полиця. Іноді він мав форму шафи, що підвішувалась до стіни. Основним домашнім посудом були глечики для молока, горнята, в яких варили їжу, макітра для перетирання маку. Для варіння їжі в печі використовували глиняний і металевий посуд: горщики, горнята, казани, баняки. Для вживання їжі були глиняні миски, побутували розмальовані глиняні полумиски, дерев'яні ложки.

Бібліотекар: У побут українців дуже рано увійшли різні меблі, стільці, ослони, комоди, ліжка, скрині, стелі.

1-й читач: Стіл символізував достаток родини. Його першим заносили до нової хати, на нього клали хліб, сіль, ритуальні страви. Традиційною для України з меблів була скриня. У ній зберігали одяг, коштовні речі, прикраси. Вона належала жінці. Дівчині, яка збиралася заміж, купували скриню і поступово наповнювали її. Вона була частиною дівочого посагу.

2-й читач: Для снання використовували дерев'яні ліжка, лави, полицки. У багатьох оселях до сволюка підвішувалася колиска. Майже в кожній хаті біля вікна стояв ткацький верстат.

Бібліотекар: Гарним звичаєм України була дівоча коса, як своєрідна візитка охайності.

1-й читач: В Україні існував непорушний звичай – піднявшись ранком, дівчина мусила, насамперед, розчесати волосся і заплести косу. Прощання з косою – це прощання з дівуванням. Існує багато пісень та віршів про косу. А ось послухайте один із сучасних віршів Леся Панасюка, який називається "Про дівочу косу".

2-й читач: Розпустили кучері дівчата.
Підвели ще й брови для краси.
Тільки ти ходи, як вчила мати,
Не обрізуй русої коси.
Хай вона росте густа та пишна
Чорнобровим хлопцям на біду.
Я тобі, моя чарівна вишня,
Сам у них троянди заплету.
Ллються коси, як ранкові роси,
В ланцюгах срібляться золотих.
Що є краще за дівочі коси
І троянди, вплетені у них?
Тільки ти ходи, як вчила мати,
Не обрізуй русої коси.

Бібліотекар: Від сивої давнини і до наших днів в горі і в радості невід'ємною частиною нашого побуту є вишиваний рушник.

1-й читач: Хата без рушника як сім'я без дітей – говорили в народі. З ним зустрічали появу дитини в родині, його дарували старостам і зустрічали молодих після шлюбу, з ним збирали в дорогу чоловіків та синів, проводжали людину в останній путь.

2-й читач: Рушник в Україні завжди був символом гостинності. На ньому підносили давню слов'янську святиню – хліб і сіль. Існувала традиція: вишиваний рушник переходить від матері до дочки і стає сімейною реліквією.

1-й читач: Двічі на рік – на Різдво і Пасху, вишитими рушниками прикрашали житло з особливою турботою. Червоні та чорні нитки матусиного рушника – це наша дівоча любов та журба, наша споконвічна доля.

Бібліотекар: Споконвіку українські жінки і чоловіки свято шанували одяг, особливо вишиту сорочку. Наші пращури вірили, що вона захищає людину не лише від негоди, а й від ворожих сил. Мова вишитих сорочок – це і сукупність візерунків, і гра кольорів, і майстерність вишивальниць.

1-й читач: Мріючи про достаток, люди вишивали баранячі ріжки – це символ багатства. Вишивали квіти, калину – це символ мудрості, доброти, а барвінок – це символ немеркнучого життя. А взагалі Україна знає близько 100 способів вишивання.

2-й читач: Ставлення до сорочки, значення її в житті людини народ закарбував у піснях, прислів'ях та приказках:

- Бідний на сорочку старається, а багатий і кожуха цурається.
- У суботу має бути гарна погода, бо у суботу сирота сорочку сушить.
- Як неділя, той сорочка біла.
- Нема нічого, крім сорочки в якій мати народила.
- Хто має дочки, той ходить без сорочки, а хто має синки, то готує сумки.

Бібліотекар: Дуже виважено ставились українці і до організації свого господарства, облаштування подвір'я.

1-й читач: Найбільш характерними господарськими будівлями були: хлів – для великої рогатої худоби; стайня – для коней; курник – для домашньої птиці. Зерно в снопах зберігалось в клуні. Хліб та продукти домашнього вжитку, збіжжя зберігали в коморі.

2-й читач: Неодмінною частиною українського подвір'я був квітник з яскравими чорнобривцями, жовтогарячими нагідками, червоною рутею, барвінком, м'ятою, мальвами, любистком.

1-й читач: З давніх-давен існує в українців звичай біля щойно зведених осель на примітному місці в першу чергу висаджували калину. Кущі калини розростаються, милуючи зір білим цвітом навесні та рубіновими кетягами ягід восени. Плоди калини символізують мужність людей, які проливали кров за Батьківщину в боротьбі з ворогами. А звідки ж взялася калина?

2-й читач: Розповідають, що колись напали на українське село бусурмани, схопили дівчину-красуню, але вона вирвалася і почала тікати. Раптом розірвалося її червоне намисто і розсипалися на землі яскраві намистинки, з яких через деякий час і повиростали калінові кущі.

1-й читач: Калина – це спомин про домівку, пам'ять про рідну матір, її турботу і пестливі руки. Завжди калина була символом дівочої краси, кохання, вірності.

2-й читач: Без калини не уявити собі пісенної творчості. Схиляються червоні кущі в луках, на козацьких могилах – журиться, сумує Україна. І знову лунає її безмежжям: "А ми тую червону калину підіймемо, а ми нашу славу Україну, гей, гей розвеселимо".

Бібліотекар: На українському подвір'ї обов'язково мав бути колодязь або криниця. Місце для копання колодязя вибирали на Маковія, а нові копали до літнього Івана Купала. Часто криниця була на цілу вулицю або околицю.

1-й читач: Слово "криниця" з давніх-давен означало "джерело". Якщо господар мав на подвір'ї власну криницю, то в спеку господиня зберігала в ній молоко і масло, опустивши посудину на мотузці вниз.

2-й читач: Криниці присвячено багато народних казок, повір'їв, легенд. Наприклад, вважалося, що кринична вода, взята на схід сонця (непечата), мала лікувальні властивості, на коровай брали воду з семи криниць, дівчата вмивалися криничною водою на красу.

1-й читач: За повір'ями до своєї криниці не допускались нехрещені, до неї не можна було підходити у брудному одязі або з брудним відром. Криниці накривали дошками, бо вважали, що як місяць буде дивитись у криницю і відіб'ється у воді, то, коли дівчина опустить туди відро – загубить вроду.

2-й читач: Коли криниця була вже готова, добрий господар запрошував священика освятити її. А щоб вода у ній не псувалася, то на дно колодязя опускали срібний предмет, бо срібло вбиває мікроби. Біля колодязя завжди традиційно ріс кущ калини або верба.

Пропонуємо провести ярмарок-розпродаж "Діло майстра величає"

Бібліотекар: Мені б дуже хотілося, щоб всі ви відволіклись від сьогодення і поринули в чарівний світ традицій нашого народу, тих джерел, з яких сформувалася українська нація, зокрема, традиція ярмаркування, яка у нас сьогодні представлена виробами декоративно-ужиткового мистецтва (обладнання, гончарні засоби, народна іграшка, свищики, сопілки, гребінці, писанки, кошики з лози, вишивки, український народний одяг, домоткані килими).

Протягом життя людину оточує безліч корисних і потрібних їй речей. Річ несе в собі величезний заряд історичних, культурних, мистецьких надбань. Вони набагато продовжують життя людини, крізь сторіччя доносять людські характери, вдачі, звичаї, звички.

У кожній оселі існують скринька з дрібничками, керамічний розмальований посуд, серветка чи скатертина зі складним виточеним візерунком... Якщо їх виготовив народний майстер, вони стають витворами мистецтва. Народне ткацтво, килимарство, вишивка, гончарство, плетіння, різьблення по дереву, розпис, писанкарство належить до декоративно-прикладного мистецтва. Воно нерозривно пов'язане з обрядовою та господарчою діяльністю людини.

Народне мистецтво яскраво характеризує національні особливості народу. Традиції утверджуються та передаються з покоління в покоління, набуваючи чарівної довершеності.

На зустріч зі світом народної майстерності вас запрошують продавці товару та ведучі, які нададуть інформацію про товар. Наблизитись до народного мистецтва і майстрів допоможе наша літературна експозиція "**Дорогою до майстерності**".

Перша ведуча: На ярмарку нашім, веселім багатім
Є чим дивувати і є що придбати.
Тут речі умільців ні з чим не зрівняні
Барвисті стрічки, рушники вишивані.
Полив'яний посуд – тарелі, горнята.
Сопілки - хлоп'ятам, намисто – дівчатам.

(Під мелодію української народної пісні "Ой там, на току..." учасники свята заходять до зали, підходять до лотків, розглядають товар. Продавці рекламують свій товар і припрошують купувати. Під акомпанемент ложок, сопілок, свищиків співають пісню "А я молода на базар ходила").

Продавець посуду: Підходьте сюди, дорогі господині,
Та й виберіть посуд всій вашій родині.
Тут ложки, миски і всілякі горнята,
Мішалки і терки, качалка пузата.

Продавець гончарних виробів: Макітру купіть, щоби маку натерти,
Гладущик, смачне молоко щоби пити,
Горщечки, щоби квіти садити гарненькі,
Великий горщик, щоби куті наварити.

Друга ведуча: Гончарство – одне з найважливіших, до того ж дуже примхливих ремесел. Успіх залежить від знання секретів випалювання. Адже вогонь може зіпсувати, звести нанівець прекрасну роботу гончара.

Різьбяр: Кому дощечку різьблену, а кому сопілку?
А кому оцю чудову скриньку?
А для вашої бабусі маєм ось такого гребінця.

Перша ведуча: Найтоншу роботу по дереву виконували різьбярі. Вони застосовували методи випалювання, видовбування, художньої різьби для населення на замовлення і продаж. Майстри прикрашали фасади будівель, дерев'яний посуд, іграшки, шкатулки, скрині.

Майстер декоративного розпису: Купуйте тарілі, чарочки і ложки,
Писанки, картини, ці чудові дошки.
Не проходите мимо цієї краси,
Тут живе душа цариці – весни.
Тут буяють фарби пекучого літа,
Тут розлита щедрість достиглого жита.

Друга ведуча: Безсмертним витвором народного генію є український декоративний розпис. Унікальним осередком цього мистецтва стало селище Петриківка Дніпропетровської області. Від цих розписів дихає щедрою українською природою, ароматом ягід та квітів степів Придніпров'я. Понад 200 років талановиті майстри творять чудеса, заворожують очі,

пробуджують почуття захоплення красою української землі, її талановитим народом. Традиції народного розпису представлені в роботах майстринь Катерини Білокур, Марії Приймаченко, Надії Білокінь, Тетяни Пати. *(Проводиться демонстрація робіт майстринь).*

Продавець килимів: Застеляйте столи та все килимами.

А полик і лави яскравими ряднами,
Беріть полотенце втикане з любов'ю,
Подаруйте донечці на щастя, на долю.
Простелить доріжечку до криниці
Щоб заглядались до вашого сина дівці.

Перша ведуча: Найдавніше ремесло, яким займалися жінки – це ткацтво і килимарство. Килими використовують для утеплення та прикрашання житла, також вони були частиною посагу нареченої. Дуже відомі килими з Решетилівки (Полтавщина), Косова (Гуцульщина), Коломиї (Західна Україна). Майже в кожній українській хаті була прядка, ткацький верстат. Спосіб виготовлення тканин був трудомісткий і довготривалий. *(Проводиться демонстрація килимів, доріжок, самотканок).*

Продавець вишиванок: Дивуйтесь, купуйте, але не баріться!

Краса то яка – підійдіть, подивиться,
Яка то робота, які то узори.
А в цих вишиванках лани неозорі,
Птахів щебетання, весняне світання,
Казковий розмах і калини зітхання.
Оця вишиванка пасує дівчатам!
А ці сорочки до лиця, вам хлоп'ята!
Для вас готували прекрасні майстрині
Ось ці пояси і червоні, і сині.

Друга ведуча: Вишиті сорочки, рушники, скатертини – справжні художні узори народних майстринь. Їхня майстерність оспівана в народних піснях, казках, легендах, прислів'ях: "Рушничок на кілочку – хата ніби у віночку", "Не лілуйся, дівонько, рушники вишивати – буде чим гостей зустрічати", "Хата без рушника, що сім'я без дітей", "До Великодня сорочка хоч і маленька, аби біленька", "Пізнають хлопця і в драній сорочці, аби тільки полики вишиті". *(Тут доречно виконати пісню "Мамина сорочка").*

Бібліотекар: Друзі! Вам випала щаслива нагода увійти до світу народної мудрості – це приказки, прислів'я та загадки. Тож, давайте познайомимося хоч з невеличкою часткою народної скарбниці, в якій сконцентровано житейську мудрість і філософію українського народу. Слухайте, пізнавайте, підвищуйте свою ерудицію, заглиблюйтесь у національну культуру свого народу. *(Можна запропонувати дітям закінчити прислів'я самим).*

- На бога надійся, сам не дармуй.
- Де розум не достане, там сила добуває.
- Млин меле – мука буде, язик меле – біда буде.
- Не родись багатий та вродливий, а родись при долі та щасливий.
- Щастя розум відбирає, нещастя назад повертає.
- Без напасти не пропасти, а від біди не втекти.
- Бережи вуха, щоб не вкусила муха.
- Де й ділась медвежа натура.
- Душа в п'яти сховалась.
- Хто багато обіцяє, той рідко слова тримає.
- З чужої торби хліба не жалують.
- В чужих руках завше більший шматок.

- Тобі хоч діжу з тістом, то все мало.
- Колись і в моє віконце засвітить сонце.
- На кожній гук не відгукнешся.

Перша ведуча: На ярмарок звідусіль приїжджає багато гостей. Кожен зі своїм товаром. За деталями одягу людини можна визначити хто звідки приїхав, бо в народному вбранні існує безліч варіантів, проявляється національний характер. Ось послухайте ці рядки:

Невже тоді носили лиш для моди
Сорочки і жупани, кожухи?
Це в них живе історія народу,
Його талант прекрасний і важкий.
І їх ні час, ні простір не порушать,
Нехай на порох зітруться роки!
У них живуть безсмертні наші душі
Та добрі чари легкої руки.

Бібліотекар: Діти! Пригадайте, будь ласка, які традиції та ремесла розвиваються в тій місцевості, де живемо ми з вами. А де ми можемо побачити вироби декоративно-прикладного мистецтва та придбати їх? А яким з видів мистецтва ви хотіли б оволодіти? *(Відповіді дітей).*

Бібліотекар: Ми мусимо зберегти народні традиції, вироблені українцями впродовж тисячоліть, щоб наші нащадки не втратили цей потяг до краси і досконалості. Народна мистецька традиція залишається тим невичерпаним джерелом, яке живитиме у серцях і душах людей вічно.

Друга ведуча: На доброму ярмарку ми побували,
Одні продавали, інші купували.
Співали, сміялись та ще й жартували.
Та ще про предків наших славних з шаною згадали.

Бібліотекар: Наш ярмарок закінчується. Ми бажаємо, щоб у ваших ролинах був достаток, щоб було що продавати було за що купувати. Щоб в країні нашій було все, як слід, щоб довіку був щасливий український славний рід!

Матеріал підготувала

Р. Кірпа

Комп'ютерна верстка

Л. Веселова

Відповідальна за випуск

Л. Данилова

Комунальний заклад "Запорізька обласна
бібліотека для дітей "Юний читач"
Запорізької обласної ради

69006
м. Запоріжжя,
вул. В. Лобановського, 14

Телефони: (061) 236-85-62
236-85-63
236-86-27
236-86-49

Факс: (061) 236-85-62

i-mail: zodb@mail.ru

www.zodb.zp.ua